

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2006

Vyhlásené: 21. 04. 2006

Časová verzia predpisu účinná od: 1. 07. 2016

Obsah dokumentu je právne záväzný.

221

ZÁKON

z 15. marca 2006

o výkone väzby

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ HLAVA ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon ustanovuje spôsob výkonu väzby, práva a povinnosti obvineného vo výkone väzby (ďalej len „obvinený“) a dozor a kontrolu nad výkonom väzby. Ak z povahy veci nevyplýva niečo iné, rozumie sa obvineným aj obžalovaný.

§ 2

Základné zásady výkonu väzby

(1) Obvineného možno počas výkonu väzby obmedzovať len vo výkone tých práv, ktoré sa vzhľadom na dôvod väzby, zaistenie bezpečnosti osôb a zabezpečenie ochrany majetku a poriadku v miestach, kde sa vykonáva väzba, nemôžu uplatniť alebo ich výkon by mohol viesť k zmareniu väzby.

(2) Vo výkone väzby sa rešpektuje ľudská dôstojnosť obvineného a nesmú byť použité kruté, neľudské alebo ponižujúce spôsoby zaobchádzania alebo trestania.

(3) Všetky práva ustanovené týmto zákonom sa zaručujú všetkým obvineným v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania.¹⁾

(4) Väzba sa vykonáva diferencovane v dvoch režimoch.

§ 2a

Obmedzenie základných práv a slobôd

(1) Počas výkonu väzby je obvinený obmedzený najmä vo výkone práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia, slobody pohybu a pobytu, zachovania listového tajomstva a tajomstva dopravovaných správ a iných písomností, práva slobodnej voľby povolania, práva na slobodné užívanie majetku, práva na nakladanie s vecami osobnej potreby a práva slobodne sa zhromažďovať a združovať v spolkoch, spoločnostiach alebo v iných združeniach.

(2) Počas výkonu väzby obvinený nemá právo na štrajk, právo zakladať odborové organizácie a združovať sa v nich a právo slobodne si vybrať lekára a zdravotnícke zariadenie.

(3) Obvinený nemôže vo výkone väzby zakladať politické strany, politické hnutia a združovať sa v nich a nemôže vykonávať volené a iné verejné funkcie.

(4) Výkon práva odosielať a prijímať korešpondenciu, balíky a poukazy poštového platobného styku počas výkonu väzby obvineného zabezpečuje v jeho mene ústav.

§ 3

Miesto výkonu väzby

(1) Väzba sa vykonáva v ústave na výkon väzby, v samostatnom oddelení výkonu väzby, ktoré môže zriaďiť a zrušiť generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálny riaditeľ“) pri ústave na výkon väzby alebo pri ústave na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „ústav“) alebo v osobitnom oddiele;^{1a)} samostatné oddelenie výkonu väzby je organizačnou súčasťou príslušného ústavu.

(2) Ak zdravotný stav obvineného vyžaduje zdravotnú starostlivosť, ktorú nemožno poskytnúť v ústave, alebo ak je to potrebné na účely trestného konania, väzba sa na nevyhnutne potrebný čas vykonáva v nemocnici pre obvinených a odsúdených (ďalej len „nemocnica“).

(3) Ak zdravotný stav obvineného vyžaduje zdravotnú starostlivosť, ktorú nemožno poskytnúť v ústave alebo v nemocnici, väzba sa na nevyhnutne potrebný čas vykonáva v inom zdravotníckom zariadení; stráženie obvineného vykonáva Zbor väzenskej a justičnej stráže²⁾ (ďalej len „zbor“).

Orgán zabezpečujúci výkon väzby

§ 4

Stráženie, dozor, dohľad a zaobchádzanie s obvinenými zabezpečuje zbor, ak § 9 ods. 5 alebo osobitný predpis²⁾ neustanovuje inak.

§ 5

(1) Príslušník zboru je oprávnený obvinenému vydávať pokyny a príkazy, uplatňovať obmedzenia podľa tohto zákona a používať donucovacie prostriedky v rozsahu a za podmienok ustanovených osobitným predpisom.²⁾

(2) Zamestnanec podieľajúci sa na plnení úloh zboru³⁾ (ďalej len „zamestnanec zboru“) je oprávnený vydávať obvinenému pokyny a príkazy a vykonávať zaobchádzanie v rozsahu, v akom sa podieľa na plnení úloh zboru.

Prijímanie, umiestňovanie, premiestňovanie a predvedenie

§ 6

Prijímanie

(1) Obvineného možno prijať do väzby len na písomný príkaz súdu vydaný na základe rozhodnutia o vzatí do väzby a po overení jeho totožnosti; ak totožnosť obvineného nemožno hodnoverne zistiť, overia sa iné údaje⁴⁾ uvedené v písomnom príkaze súdu. Ak obvinený nemá žiadny doklad, ktorým môže preukázať svoju totožnosť, orgán, ktorý obvineného dodal do väzby, jeho totožnosť písomne potvrdí.

(2) Na overenie podoby tváre a správnosti údajov zapísaných v doklade totožnosti predloženom obvineným predvedeným do výkonu väzby poskytne v prípade podozrenia zo zámeny osoby vo výkone väzby na písomné požiadanie ústavu príslušný útvar Policajného zboru, ktorý doklad

vydal, informáciu z informačného systému Policajného zboru.^{4a)}

(3) Obvinený sa do väzby prijíma v ústave, a ak to zdravotný stav obvineného neumožňuje, v nemocnici alebo v inom zdravotníckom zariadení, kde mu je poskytovaná zdravotná starostlivosť ústavnou formou; prijímanie sa vykonáva nepretržite. Prijímanie sa nevykonáva v samostatnom oddelení výkonu väzby.

(4) Obvinený musí byť pri prijímaní do väzby poučený o právach a povinnostiach podľa tohto zákona. Ak tomu bráni zdravotný stav obvineného alebo iné závažné dôvody, obvinený sa poučí ihneď po odpadnutí takýchto dôvodov.

(5) Obvinený je povinný po prijatí do väzby podrobiť sa osobnej prehliadke, zdravotnej prehliadke, hygienickým a protiepidemickým opatreniam a iným výkonom v rozsahu a za podmienok podľa osobitných predpisov.⁵⁾

(6) Obvinenému sa odnímu veci, ktorými by mohol byť ohrozený život, zdravie, majetok alebo bezpečnosť obvinených alebo iných osôb, marený účel výkonu väzby alebo narušovaný ústavný poriadok, ako aj veci, ktoré by mohli byť zneužitá na útek, prostriedky audiovizuálnej techniky, návykové látky⁶⁾ a veci uvedené v § 30 ods. 2 písm. i).

§ 7

Umiestňovanie

(1) Pri umiestňovaní obvineného do cely sa dbá na to, aby bol zabezpečený účel výkonu väzby.

(2) Do cely sa umiestňujú oddelene

- a) ženy od mužov,
- b) mladiství od dospelých obvinených,
- c) obvinených, ktorí sú vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b) alebo ods. 2 písm. b) Trestného poriadku (ďalej len „kolúzna väzba“), od ostatných obvinených,
- d) obvinených, ktorí sú stíhaní pre trestné činy uvedené v § 47 ods. 2 Trestného zákona alebo ktorí sú stíhaní pre trestné činy, za ktoré možno podľa Trestného zákona uložiť trest odňatia slobody na doživotie, od ostatných obvinených,
- e) obvinených, ktorí sú stíhaní pre trestné činy spáchané z nedbanlivosti, od ostatných obvinených,
- f) obvinených, ktorých trestné činy navzájom súvisia alebo o ktorých trestných činoch sa vykonáva spoločné konanie, ak sú v kolúznej väzbe,
- g) obvinených, u ktorých je podozrenie z náklady, od ostatných obvinených,
- h) obvinených od právoplatne odsúdených,
- i) osoby, ktoré sú vo väzbe na základe medzinárodného zatýkacieho rozkazu, európskeho zatýkacieho rozkazu alebo výkonu cudzieho rozhodnutia, od ostatných obvinených.^{6a)}

(3) Obvineného možno umiestniť v cele samostatne, ak

- a) o to obvinený požiada a v ústave sú na to vytvorené podmienky,
- b) o to požiada orgán činný v trestnom konaní alebo
- c) riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru tak rozhodne z dôvodu ochrany bezpečnosti obvineného, iných osôb alebo z iného závažného dôvodu.

(4) Obvinených, ktorí sa správajú agresívne, porušujú ústavný poriadok, ohrozujú bezpečnosť v ústave alebo sú stíhaní pre trestné činy uvedené v § 47 ods. 2 Trestného zákona alebo ktorí sú stíhaní pre trestné činy, za ktoré možno podľa Trestného zákona uložiť trest odňatia slobody na

doživotie, sa spravidla umiestňujú do bezpečnostných ciel.

(5) Obvinení, ktorí svojím nezvládateľným agresívnym správaním ohrozujú svoje zdravie alebo život, sa umiestnia do kompenzačnej miestnosti; o takom umiestnení rozhoduje riaditeľ ústavu na odporúčanie lekára.

(6) Pri umiestnení obvineného do cely samostatne podľa odseku 3 písm. c) preveruje riaditeľ ústavu raz za mesiac, či dôvody na také umiestnenie trvajú; o preverení trvania dôvodov sa vyhotoví záznam.

(7) V odôvodnených prípadoch možno pri umiestňovaní postupovať odlišne od zásad uvedených v odseku 2 písm. b), e) a h); zmiernenie umiestnenia podľa odseku 2 písm. h) sa netýka obvinených podľa odseku 2 písm. f). Mladistvého možno umiestniť s dospelým obvineným alebo odsúdeným len výnimočne a len, ak takéto umiestnenie bude v záujme mladistvého, dospelý obvinený alebo odsúdený nebude na mladistvého nepriaznivo vplývať, ohrozovať jeho zdravie alebo zneužívať jeho prítomnosť v cele a mladistvý a dospelý obvinený alebo odsúdený s tým súhlasia. O takomto umiestnení a o umiestnení obvineného v bezpečnostnej cele informuje ústav prokurátora vykonávajúceho dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave. Opodstatnenosť takéhoto umiestnenia a umiestnenia obvineného v bezpečnostnej cele preskúmava riaditeľ ústavu a prokurátor vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave najmenej raz za tri mesiace.

§ 8

Premiestňovanie

(1) Obvineného možno premiestniť do iného ústavu len na písomný príkaz prokurátora alebo súdu; ak je to potrebné na zaistenie bezpečnosti a poriadku alebo ochrany zdravia alebo života obvineného alebo inej osoby aj na písomný príkaz generálneho riaditeľa, o čom ústav upovedomí orgán činný v trestnom konaní alebo súd. O premiestnení obvineného ústav bezodkladne upovedomí obhajcu, a ak premiestnenie trvá dlhšie ako 48 hodín, aj rodinného príslušníka obvineného.

(2) Obvineného na návrh lekára a s predchádzajúcim súhlasom orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu ústav premiestni do nemocnice alebo do iného zdravotníckeho zariadenia s cieľom poskytnúť mu zdravotnú starostlivosť, ktorú nemožno poskytnúť v ústave; ak je bezprostredne ohrozený život obvineného, ústav vyžiada súhlas dodatočne.

§ 9

Predvedenie

(1) Príslušník zboru predvedie obvineného v ústave pred orgán činný v trestnom konaní, súd, obhajcu, osoby a orgány uvedené v § 59 a 60, probačného a mediačného úradníka⁷⁾ v pracovných dňoch v čase medzi 7.00 h a 18.00 h a v sobotu v čase medzi 7.00 h a 15.00 h na základe ich žiadosti. Pred iné orgány alebo osoby možno obvineného predviesť len po predchádzajúcom súhlase príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ak tento zákon neustanovuje inak. Žiadosť o predvedenie obvineného na deň pracovného pokoja a vo sviatok doručí oprávnený orgán riaditeľovi ústavu najneskôr do 12.00 h predchádzajúceho pracovného dňa.

(2) Riaditeľ ústavu zabezpečí, aby určený príslušník zboru mohol rozhovor medzi obvineným a osobou alebo orgánom, pred ktorý je predvedený, vidieť, nie však počuť.

(3) Obvinený sa predvedie pred orgán činný v trestnom konaní alebo pred súd mimo ústavu na vykonanie úkonov trestného konania v trestnej veci, pre ktorú bol vzatý do väzby. Predvedenie sa vykoná na základe ich písomnej žiadosti.

(4) Obvinený sa predvedie pred orgán činný v trestnom konaní alebo pred súd mimo ústavu na vykonanie úkonov trestného konania v inej trestnej veci, než pre ktorú bol vzatý do väzby, alebo v inej veci na základe žiadosti doloženej písomným súhlasom príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu.

(5) Pri predvedení podľa odsekov 3 a 4 zodpovedá za stráženie obvineného a plnenie účelu výkonu väzby ten orgán, ktorému bol obvinený odovzdaný, ak eskortu nezabezpečuje zbor.

(6) Príslušným orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom vydávajúcim súhlas na predvedenie obvineného pred iné orgány alebo osoby podľa odseku 1 a predvedenie mimo ústavu podľa odsekov 3 a 4 sa rozumie v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie alebo prokurátor, ktorý vo veci koná a po podaní obžaloby predseda senátu alebo samosudca, ktorý vo veci koná.

(7) Predvedenie obvineného v ústave sa môže uskutočniť len v čase a rozsahu nenarúšajúcom ústavný poriadok a výkon práv obvineného podľa tohto zákona.

DRUHÁ HLAVA ZAOBCHÁDZANIE

PRVÝ ODDIEL ÚČEL ZAOBCHÁDZANIA

§ 10

Vymedzenie zaobchádzania

Zaobchádzanie s obvineným je súhrn aktivít, ktorých účelom je diferencovaným spôsobom zabezpečiť výkon práv a povinností podľa tohto zákona a súčasne zmierniť negatívne účinky izolácie obvineného od spoločnosti, a obmedzení, ktoré vyplývajú z výkonu väzby. Zaobchádzanie s obvineným sa organizuje a vykonáva s dôrazom na účel výkonu väzby.

DRUHÝ ODDIEL PRÁVA A POVINNOSTI

§ 11

Všeobecné ustanovenie

Obvinení vo väzbe majú rovnaké práva za podmienok a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom.

§ 12

Ubytovanie

(1) Obvinenému sa poskytne ubytovanie v cele. Ubytovacia plocha pre obvineného v cele je najmenej 3,5 m²; ak sa nadmerne zvýši počet obvinených alebo odsúdených v ústave, možno ubytovaciu plochu na nevyhnutne potrebný čas znížiť.

(2) Pre každého obvineného je v cele lôžko s matracom, podhlavníkom, prikrývkou, lôžkovou bielizňou a stolička. V cele musí byť stolík, umývadlo s pitnou vodou, rozhlas, elektrické osvetlenie a signalizačné privolávacie zariadenie.

(3) Cela musí byť vybavená oddeleným hygienickým zariadením.

(4) Na uloženie osobných vecí, odevu a bielizne sa každému obvinenému poskytne uzamykateľná skrinka.